

7. Bergenholtz, H., Tarp, S. T. (2003) Two opposing theories: on H.E. Wiegand's recent discovery of lexicographic functions. *Hermes, Journal of Linguistics*. № 31. Aarhus. P. 171-196.

8. De Schryver, G. M., Prinsloo, D. J. (2001) Dictionary-making process with "Simultaneous feedback". *Proceedings of the ninth EURALEX International Congress*. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/237308088_Dictionary-Making_Process_with_'Simultaneous_Feedback'_from_the_Target_Users_to_the_Compilers

9. Lew, R. (2002) Questionnaires in dictionary use research: A reexamination. *Proceedings of the tenth EURALEX International Congress. EURALEX 2002*. Ed. By A. Braasch, C. Povlsen. Vol. 1. Copenhagen: Center for Sprogteknologi. P. 267-271.

*Чоботар Олексій
Вінниця*

АКТУАЛІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ТЕМ ПРАКТИЧНОГО КУРСУ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ МЕТОДІВ

Як відомо, тематична інформація (лексика, факти, терміни, дати, події тощо), закладена у підручниках і посібниках з іноземної мови, по-перше, обмежена за обсягом і кількістю, а, по-друге, з часом частково або навіть повністю застаріває, і тому постійно потребує періодичної («відтермінованої») актуалізації, тобто випуску нових версій цих підручників і посібників.

Поточна («термінова») актуалізація змісту тем зазвичай відбувається шляхом пошуку викладачем нової інформації в Інтернеті і залучення її у навчальний процес без особливої попередньої обробки (скорочення, перефразування, адаптації, редагування тощо). Зокрема, однією з таких об'єктивних можливостей оновлення змісту навчальної інформації до теми «Свята» є використання повідомлень про заснування нових свят. Наприклад, на сайті Конфедерації роботодавців України, яка входить до Міжнародної коаліції рівної оплати праці (ЕРІС), нещодавно було повідомлено, що 18 вересня 2020 року було вперше відзначено Міжнародний день рівної оплати праці. Його основним слоганом було визначено «Відновлення кращого майбутнього праці шляхом забезпечення рівності в оплаті праці» (Конфедерація, 23.09.2020). Методичне опрацювання цього

повідомлення може полягати в тому, що викладач спочатку з'ясує разом зі студентами, про рівну оплату чієї праці йдеться, далі проаналізує з ними адекватність перекладу вказаного слогана, попередньо знайшовши в Інтернеті оригінал цього слогана, а потім організує дискусію, наприклад, у формі рольової гри «Роботодавці і працівники», з аргументами «за» і «проти» рівної оплати праці.

Разом з тим, існує також можливість суб'єктивного напрацювання нової, тематично орієнтованої інформації шляхом застосування нескладних наукових досліджень, доступних кожному викладачеві. В даному науковому повідомленні ми спробуємо продемонструвати цю можливість на прикладі анкетування студентів-першокурсників у рамках курсу «Основи наукових досліджень» та ранжування і кількісного аналізу їх відповідей. Побіжно зауважимо, що дане анкетування було проведено з комплексною метою: 1) тренування студентів у якості респондентів наукового опитування і 2) навчання майбутніх дослідників процедур отримання наукової інформації шляхом: 1) створення опитувальника, 2) проведення опитування, 3) обробки отриманої інформації і 4) формулювання наукових висновків на підставі результатів цієї обробки.

Проблема цього конкретного дослідження була сформульована як «Необхідність з'ясування актуального ставлення громадян України до свят своєї держави, країни і народу» і вирішувалась у межах категорії «студенти-першокурсники» на матеріалі відповідей 73 респондентів. Зауважимо, що подібні, але значно складніші дослідження щорічно проводяться Київським міжнародним інститутом соціології (Пясковська, 2020). Наводимо питання нашої досить простої анкети разом з результатами обробки відповідей на неї: 1) Вкажіть приблизну загальну кількість наших свят (відповіді: від 10 до 500, у сумі 9605, в середньому 131,58 свят/рік); 2) вкажіть, яким періодом часу обмежена сукупність свят (загальна відповідь: 1 роком); 3) вкажіть, який вид свят є найважливішим у нашій країні? (відповіді: державні свята – 57 респондентів (78,08%), релігійні – 10 (13,70%), особисті – 2 (2,74%), народні – 2 (2,74%), міжнародні – 1 (1,37%), родинні – 1 (1,37%); 4) складіть якомога повніший перелік відомих вам свят (відповіді: від 10 до 365 назв свят); 5) яке свято ви вважаєте найголовнішим? (відповіді: Новий рік – 34 респонденти (46,58%), Різдво – 15 (20,55%), День незалежності – 8 (10,95%), День народження – 7 (9,59%), Великдень – 3 (4,11%), День Конституції – 2 (2,74%), День перемоги – 2 (2,74%), День знань – 1 (1,37%), День праці – 1 (1,37%)).

Отримана цифрова інформація придатна для наведення або навіть обговорення на практичних заняттях іноземних мов за такими спорідненими темами чи підтемами як «Свята», «Традиції», «Визначні дати», «Пам'ятні дні» тощо. Вона може привести до висновків про ступінь сформованості у молодих громадян державницької позиції у ставленні до таких суспільно важливих явищ як свята і традиції нашої країни. Дані, отримані у ході дослідження, свідчать також про шанобливе ставлення до релігійних свят і до важливих дат в історії нашого народу.

Проте, крім корисної і показової цифрової інформації, на заняттях з практики іноземних мов має бути використаний, насамперед, мовний фактаж, виділений у процесі дослідження. Наприклад: хоча всім студентам відома назва свята «День вишиванки», але не всі вони знають іншомовні еквіваленти слова «вишиванка» і не всі поінформовані про те, що ініціаторами цього свята були саме студенти. Не всім також відомо, що це свято правильно називається «Всесвітній день вишиванки». Про всі ці факти студенти легко дізнаються, отримавши завдання самостійно відшукати і прочитати відповідну актуальну сторінку Вікіпедії. При використанні цих і подібних до них фактів метою викладача має бути не лише поповнення загальних знань студентів і їх лексичного запасу з відповідної тематики, а й тренування їх у мовленні, перекладі та читанні відповідною іноземною мовою на новому мовному матеріалі.

Цікаві, важливі для пізнання мовні факти, пов'язані з певною тематикою, не тільки сприяють підтриманню інтересу до змісту навчання, стимулюють інтенсивну мовленнєву практику студентів і розширюють знання відповідної мови, але й можуть бути використані викладачем у якості методично релевантного матеріалу для складання окремих вправ або навіть комплексів вправ, зокрема, для запланованих навчальних посібників. При підготовці перекладачів важливо через такі вправи привчати студентів до точного знання офіційної термінології і до оволодіння її точними перекладними еквівалентами. За формою ці вправи можуть бути подібними до тестових:

Приклад 1: Вкажіть точний український відповідник назви свята International Day of Families: 1. Міжнародний день родини; 2. Міжнародний день сім'ї; 3. Міжнародний день сімей; 4) Український день родини. (Правильна відповідь: 2);

Приклад 2: Що поєднує ці свята: 1. Покрова Пресвятої Богородиці; 2. День українського козацтва; 3. День УПА; 4. День захисника України? Перекладіть назви цих свят іноземною мовою.

(Варіанти відповіді: 1) Це різні назви одного свята; 2) Ці свята відзначаються в один день – 1(14) жовтня). (Правильна відповідь: 2).

Особливо цікавими для студентів можуть виявитися незвичайні («екзотичні») свята, назви яких варто також подати через завдання чи вправи тестового характеру:

Приклад 3: Як правильно називається свято, яке відзначається 15 жовтня? (Варіанти відповіді: 1) Міжнародний день миття рук; 2) Всесвітній день гігієни рук; 3) Всесвітній день чистих рук). (Правильна відповідь: 1).

Дослідженням було виявлено цілу низку назв незвичайних свят. Для них можна виділити навіть окреме заняття, подібне до семінарського (можливо, з елементами обговорення чи дискусії), а саме: на попередньому занятті викладач має розподілити назви цих свят між студентами академічної групи для домашнього пошуку та обробки інформації про ці свята, а на наступному занятті організувати повідомлення іноземною мовою спочатку про джерело інформації, а далі про історію, ідеї, зміст, дати та особливості відзначення у світі і в Україні даних свят. Маються на увазі, зокрема, такі свята: *Всесвітній день поцілунків; Всесвітній день сну; Всесвітній день шоколаду; Всесвітній день шопінгу; Чорна п'ятниця; Кіберпонеділок; Міжнародний день обіймів; День українського сала; День любителів бананів; День «Просто тому що»; День числа π ; День кота; Міжнародний день шугль* тощо.

Кульмінацією серії занять про свята може стати фінальне творче завдання на придумування та обґрунтування студентами іноземною мовою нових, ще не існуючих, насамперед, «екзотичних» свят.

Крім названих у даному науковому повідомленні методів досліджень, для актуалізації змісту тем для розвитку умінь і навичок з іноземних мов можуть бути ефективно використані також такі дослідницькі методи як опис, інтерв'ювання, порівняння, таксономія, ідентифікація і т. ін.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конфедерація роботодавців України. Міжнародний день рівної оплати праці. (23.09.2020). Вилучено з: <http://employers.org.ua/news/id2220>.

2. Пясковська Т. Ставлення українців до державних свят, лютий 2020. (2020). Вилучено з: <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=929&page=1>.